

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/3917

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- 671

16/07/2008

Konu : Sayın Reşat DOĞRU'nun
7/3917 esas no.lu yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 16.06.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6914 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Tokat Milletvekili Sayın Reşat DOĞRU'nun 7/3917 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysele EROĞLU
Bakan

EK

Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:

Başbakanlık

TOKAT MİLLETVEKİLİ SAYIN REŞAT DOĞRU'NUN
7/3917 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI

SORU 1. *Kelkit Irmağının suyu iletim kanalına alındıktan sonra, ırmak yatağına ne miktar su bırakılacaktır. Bırakılacak suyun miktarı ÇED raporu gereği sadece doğal hayatın sürdürülebilmesi için mi bırakılacaktır?*

CEVAP 1. Kelkit Çayının Köklüce Regülatörü vasıtasıyla iletim kanalına alınması neticesinde, suyun doğal akımlarında bir azalma meydana gelmesi kaçınılmazdır. Bununla birlikte; doğal akımlardaki bu azalmanın, bölgenin iklimsel özelliğinden dolayı, karasal ekosistem ve karasal fauna üzerinde kayda değer bir etkisi olmayacaktır. Ancak, sucül yaşam üzerinde inşaat aşamasında olduğu gibi işletme aşamasında da olası olumsuz etkilerin minimize edilmesi maksadıyla, iletim kanalı güzergâhını kesen ve Kelkit Çayına bağlanan irili ufaklı yan kollar ve regülatörden yılın belli dönemlerinde akarsu yatağına su bırakılması suretiyle, su akışındaki devamlılığın sağlanması ve sucül yaşam üzerinde oluşacak etkinin en aza indirilmesi için ÇED Raporu kapsamında, bırakılacak su miktarının tespit çalışmalarına devam edilmektedir.

SORU 2. *Kelkit Irmağı yatağından şu anda sulama amacıyla, kendi imkânlarıyla su alan çiftçilerin kullanımı için yeterli su bırakılacak mıdır?*

CEVAP 2. Kelkit Çayı güzergâhında mevcut tarım arazileri önceki yıllarda etüt edilmiş ve ovanın sulama alanı potansiyelinin değerlendirilmesi amacıyla Niksar ve Erbaa ovaları sulama projeleri tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Her iki ovanın en büyük avantajı membada yer alan Kılıçkaya ve Çamlıgöze Barajlarından oluşan depolama tesisleridir. Bu tesisler sayesinde önceki yıllarda Kelkit Çayının doğal akımlarıyla, özellikle kurak periyotlarda sıklıkla yetersiz sulama yapmak zorunda kalan çiftçiler bu tesislerden dolayı regüle akımlarla kısıntı yaşamaksızın sulama yapabilmektedirler. Kelkit Vadisinde yer alan projeleri vasıtasıyla enerji üretimi yapacak firmalarla, su kullanım hakkı anlaşmaları imza altına alınırken; sulama suyu ihtiyaçları titizlikle belirlenmiş ve enerji üretiminden öncelikli olarak sulama suyunun temin edilmesi şartı getirilmiştir.

SORU 3. *Su kullanım anlaşması 49 yıllığına yapılmış olduğundan, yakın süreç içerisinde, küresel iklim değişiklikleri neticesinde ortaya çıkması muhtemel olan sıcaklık artışı ve bitki desende meydana gelecek değişiklik neticesinde su kullanım ihtiyacı artış gösterdiğinden bu farkın karşılanması için anlaşmada gerekli önlemler alınmış mıdır?*

CEVAP 3. Su Kullanım Anlaşmasının "Şirketin Yükümlülükleri" başlıklı Madde 4'de yer alan; "Hidroelektrik enerji üretim tesislerinin bulunduğu bölgenin havza gelişimine paralel olarak DSİ tarafından yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde, havzadaki mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler (kesin proje, planlama, master plan, ön inceleme ve ilk etüt) kapsamında içme-kullanma, turizm ve endüstri suyu temini, sulama, taşkın koruma ve enerji maksatları ile bunların dışında olabilecek başka maksatlara yönelik olarak diğer kuruluşlara ve tüzel kişilere tahsis edilecek suların miktar ve zamanlamasını belirleyecek olan işletme planları DSİ tarafından yapılır ve şirkete bildirilir. Şirket bu planlara uymakla yükümlüdür." hükmü gereği, Şirketin işletme planlarının hazırlanması ve kontrolü, gerektiğinde plan değişikliği yapma hakkı DSİ Genel Müdürlüğümüzün kontrolüne bırakılmıştır. Küresel ısınmaya bağlı olarak gelişecek bitki deseni değişikliği ve sulama suyu ihtiyaçlarına ait işletme programı değişikliklerine, tek yetkili kuruluş olarak DSİ'nin söz sahibi kılınması nedeniyle Firmanın itiraz etmesi mümkün olamayacaktır

SORU 4. Kelkit Irmağı suyunun iletim kanallarına alınmasından sonra, ırmak yatağında ne kadar tarımsal amaçlı kullanıma müsait arazi ortaya çıkacaktır, bu arazinin kullanımına ilişkin her hangi bir planlama var mıdır?

CEVAP 4. Kelkit Çayı yatağında mevcut suların enerji tesislerinin iletim kanallarına alınma neticesinde yatakta, regülatör yapıları arasında bulunan ara havza suları ile Kelkit Çayına mansapları olan yan derelerin suları bulunacaktır. Ayrıca menbada bulunan Kılıçkaya ve Çamlığöze Barajlarının depolama ve taşkın hacimleri kapasitelerinin üzerinde bir akış gelmesi neticesinde, kapasite fazlası sular yatağa savaklanacaktır. Bu nedenle enerji üretiminin devam ettiği dönemlerde ve tesislerden herhangi birinde arıza oluşması nedeniyle de her an için taşkın riski bulunacağından Kelkit Irmağı yatağının tarımsal faaliyetlere açılması mümkün olmayacaktır.

SORU 5. Proje kapsamında iletim kanalından Erbaa sağ ve sol sahil sulamalarına su verilecek midir?

CEVAP 5. Kelkit Çayı vadisinde yer alan ve önceki yıllarda DSİ Genel Müdürlüğümüzce işletmeye alınmış sulamalarla; sulama suyu ihtiyaçlarının yanı sıra Kelkit Çayından temin edilen içme sularının devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması, DSİ'nin sulamaların hak ve mal sahibi oluşu sebebiyle öncelikli olarak garanti altına alınmış ve bu durum, Firma ile DSİ Genel Müdürlüğü arasında noter kanalıyla imza altına alınan Su Kullanım Hakkı Anlaşmasının ilgili maddelerinde belirtilerek bağitlandırılmıştır.

